

Súd: Okresný súd Senica
Spisová značka: 9P/29/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2620201618
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 04. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Škrovanová
ECLI: ECLI:SK:OSSE:2021:2620201618.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Senica samosudkyňou Mgr. Katarínou Škrovanovou vo veci starostlivosti súdu o maloletú: C. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako matka, zastúpená kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Senica, dieťa matky: N. K., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom mesto Senica, t.č. bytom S., XXX/I. X a otca: U. J., nar. X.X.XXXX, trvale bytom S. XXX o návrhu starej matky maloletej: O. J.Á., nar. X.X.XXXX, trvale bytom S. XXX na zverenie maloletej do jej náhradnej osobnej starostlivosti za účasti okresnej prokurátorky takto

rozhodol:

Súd návrh na zverenie maloletej C. do náhradnej osobnej starostlivosti starej matky O. J., nar. X.X.XXXX zamietá.

Žiaden s účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka sa svojím návrhom podaným na tunajšom súde dňa 22.6.2020, doplneným dňa 28.7.2020, 24.9.2020, 29.10.2020 a 27.1.2021 domáhala zverenia maloletej C. do jej náhradnej osobnej starostlivosti. V návrhu uviedla, že má záujem dať a nosiť dieťa do školy. Má a vždy mala s vnučkou dobrý vzťah. Vnučka C. chce bývať u nej. Matka nemá záujem o kľudný život dcéry, je jej jedno, ako bude. Uviedla, že manžel matky jej špinavo nadáva. Deti sú len peňažná vec. Matka nie je rada, keď sú deti šťastné. Chce, aby C. vyrastala v kľude. Momentálne sa s C. nevidá. Uviedla, že Viktória sa večer otočí k stene a plače. Otec maloletú bude chystať do školy a uvariť.

2. Otec sa na pojednávanie nedostavil, doručenie mal vykázané za použitia fikcie doručenia. Navrhovateľka, teda matka otca aj matka maloletej uviedli, že otec mal o termíne pojednávania vedomosť. Matka uviedla, že otec sa vyjadril, že na pojednávanie nepríde, lebo sa nechce vidieť so svojou matkou, teda navrhovateľkou. Keďže otec svoju neúčasť na pojednávaní neospravedlnil, súd konal a rozhodoval v jeho neprítomnosti.

3. Na to navrhovateľka uviedla, že keď vlastný syn už teraz ide proti nej, tak ona nemôže mať maloletú C.Ó. u seba, pracuje na 12-ty. Maloletú je treba vychystať do školy a sama by to nezvládla. Následne uviedla, že na návrhu na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti trvá.

4. Matka ani kolíznym opatrovníkom s návrhom nesúhlasili, otec sa k návrhu nevyjadril.

5. Súd vykonal dokazovanie výsluchom navrhovateľky, matky aj maloletej Viktórie, vyjadreniami kolízneho opatrovníka, rodným listom maloletej, správou z prešetrenia pomerov, záznamom z prešetrenia podnetu a pripojeným spisom OS Senica sp. zn. 9P 4/2021 a zistil tento skutkový stav veci:

6. Navrhovateľka - stará matka maloletej C. pri výsluchu na súde uviedla, že v minulosti bývala matka aj s maloletou u nej. Potom si matka maloletej našla nového muža, za ktorého sa vydala. Pôvodne sa stretávali, ale potom sa vzťahy medzi nimi pokazili, manžel matky ide proti nej, nemá s ním dobrý vzťah. Momentálne sa vôbec nestretávajú, navrhovateľku maloletej nevída. Navrhovateľka by bola veľmi rada, keby matka aj s deťmi prišli ku nej bývať, má veľký rodinný dom, ktorý je prázdny a nech sa všetci otcovia detí chodia na deti len pozrieť. Chce, aby matka s deťmi mala pokojný život. Uviedla, že manžel matky sa k matke ani k C. nespráva dobre, videla, ako na nich kričal, dokonca jej hovorila matka maloletej, že ju aj sácal. Navrhovateľka uviedla, že keby jej bola maloletá zverená, ona by zavolała synovi, otcovi maloletej, že je C. u nej a že ju treba vychystať do školy a verí tomu, že by prišiel. Otec sa teraz zdržuje v Leviciach, čo je cca 30 km od bydliska navrhovateľky. Navrhovateľka pracuje na 12 hodinové zmeny a má buď dve denné alebo jednu nočnú. V rodinnom dome žije sama. Rada by videla C., ale partner matky ju vyhodil. Kvôli nemu k nim nejde.

7. Matka pri výsluchu na súde uviedla, že určitý čas u navrhovateľky bývala, C. má s jej synom. Keď bola C. malinká, mala jeden mesiac, dostala zápal pľúc a vtedy jej navrhovateľka hovorila, že to má z toho, že jej dáva veľa jesť. Už vtedy sa vzťah medzi ňou a navrhovateľkou naštrbil. Keď mala C. 3 roky, navrhovateľka vždy, keď prišla z práce, matku osočovala, že nedáva malej jesť a že ju bije, čo nebola pravda. Preto matka navrhovateľke povedala, že keď sa takto bude znovu správať, že odíde, čo aj urobila. Bývala u svojej sestry, potom si našla prenájom. V tom čase navrhovateľka podala prvý podnet na matku, že dieťa týra aj sexuálne zneužíva. Vec riešila sociálka, fotili si ju, zisťovali pomery a nič z tvrdení navrhovateľky sa nepreukázalo. Už vtedy mala navrhovateľka záujem mať C. u seba. Potom neboli s navrhovateľkou v kontakte. Na naliehanie svojej sestry matka stretávanie s navrhovateľkou obnovila z dôvodu, že je to predsa len stará mama C.. Začali sa stretávať, chodievala k nim na víkendy. Následne sa matka zoznámila s otcom maloletého K., otehotnela, ale odišla od neho. Stále boli v kontakte s navrhovateľkou. Potom sa matka zoznámila so súčasným manželom T. K., s ním má jedno dieťa a on má jedno svoje. Následne prišiel ďalší podnet od navrhovateľky, že deti bijú a nedávajú im jesť, boli u nich zasa sociálne pracovníčky, takisto sa nič nepotvrdilo. To už chcela mať navrhovateľka u seba aj C. aj jej brata K.. Keď matke prišiel návrh navrhovateľky na zverenie C. do náhradnej osobnej starostlivosti, povedala si matka, že už je toho veľa a podala na navrhovateľku trestné oznámenie. Matka uviedla, že deti nebijú, ani netýrajú, ak by sa tak dialo, tak by škola alebo lekárka podali podnety. S mužom má dobrý vzťah. Správanie navrhovateľky je dôvod, prečo sa nestretávajú a prečo aj manžel matky je na navrhovateľku taký, aký je. Ak by bola navrhovateľka normálna, nebol by problém, aby sa stretávali.

8. K uvedenému sa vyjadrila aj kolízna opatrovníčka, ktorá uviedla, že má k dispozícii výsledky šetrenia ohľadom druhého podnetu navrhovateľky na zlé zaobchádzanie s maloletou C.. Informácie uvádzané v podnete navrhovateľky neboli preukázané. Sociálne pracovníčky sa dopytovali na matku a na pomery otca maloletej C., sám otec maloletej uviedol, že jeho matka, teda navrhovateľka, uvedené robí naschvál. Sociálne pracovníčky pri riešení podnetu robili dopyty do materskej školy, aj k lekárovi a prišli im negatívne odpovede. V jednom podnete sa tiež uvádzalo, že matka nedala C. do školy, ale maloletá mala odklad nástupu do školy.

9. Z predloženého záznamu bolo zistené, že otec C. uviedol, že matka sa o maloletú riadne stará, keď k nemu C. príde, nie je zanedbaná a že jeho matka, teda navrhovateľka, si stále niečo vymýšľa.

10. Maloletá C. pri výsluchu na súde uviedla, že nechce ísť bývať k navrhovateľke, doma je jej dobre. Uviedla, že doma bývajú šiesti, a to mama, tatino, dvaja bračkovia a malá lvetka. Partnera matky volá tatinko. Uviedla, že s tatinom chodievajú von, na priehradu a rodičia sú na ňu dobrí. Nikto ju nebije. Chodí do prvej triedy, úlohy s ňou robí maminka. Pamätá si, že u babky bývali, ale veľa si z toho času nepamätá. Maminka nechce, aby sa stretávala so starou matkou. Na otázku, či ona sama sa chce stretávať, neuviedla odpoveď, nevedela. Uviedla, že ešte má babinku a deda (rodičia manžela matky), ktorých má rada. Maloletá bola pekne upravená, zhovorčivá primerane veku a prostrediu, nepôsobila ustráchané. Ohľadom rodiny sa vyjadrovala pekne, pozitívne, bez náznakov stresu či strachu.

11. Zo správy kolízneho opatrovníka z prešetrenia pomerov vyplýva, že matka s otcom maloletej spolu nežijú. Matka je vydatá za T. K. a spolu s ním a deťmi C., K., X. a synom manžela matky K. žijú v prenajatom dvojizbovom byte. Domácnosť je čistá, hygienicky dobre udržiavaná. V domácnosti bolo dostatok jedla, ošatenia pred deti aj hygienických potrieb. Jedna izba slúži ako detská izba, v nej má Viktória svoje miesto v skrinke na odkladanie oblečenia, hračiek aj učebníc, a tiež stolík na

písanie úloh. Maloletá Viktória navštevuje 1. triedu ZŠ v Jablonici. Jej školské výsledky sú dobré, má samé jednotky. Pre ľahkú formu autizmu navštevovala v minulom školskom roku Centrum poradensko-psychologickej pomoci. Mala ročný odklad nástupu do prvého ročníka. Otec sa s maloletou stretáva nepravidelne, výživné platí riadne. S navrhovateľkou sa Viktória nestretáva. Maloletá chodí vždy čistá a slušne upravená, má absolvované všetky preventívne zdravotné prehliadky a očkovania, do ambulancie chodí v sprievode matky. Je zdravá. Matka je t.č. na rodičovskej dovolenke, poberá rodičovský príspevok, jej manžel je t.č. nezamestnaný, zarába na príležitostných brigádach. Poberá podporu v nezamestnanosti. Bol vykonaný aj pohovor s maloletou Viktóriou, táto odpovedala na otázky spontánne, bez rozmýšľania. Vyjadrila sa, že sa jej v škole páči, má tam kamarátky. Doma je s matkou rada, pomáha jej s domácimi prácami, vie sa zahrať aj s malou lvetkou. V škole sa jej darí. So súrodencami si vychádza dobre, má ich rada. Rada chodí k starej matke K., k navrhovateľke nechodí. S otcom sa nestretáva. Nechce bývať u navrhovateľky, nechce tam ísť. Kolízny opatrovník uzavrel, že v danom prípade nemá náhradná osobná starostlivosť u starej matky žiadne opodstatnenie, nesúhlasí s ňou.

12. Zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 9P/4/2021 bolo oboznámená z vyjadrenia otca maloletého K., syna matky, tá časť, v ktorej otec K. hovorí, že matka dávala navrhovateľke vnučku C. aj maloletého Marca.

13. V rámci záverečného vyjadrenia navrhovateľka uviedla, že rozhodnutie ponecháva na úvahu súdu. Matka uviedla, že keby bola navrhovateľka normálna, nemala by problém jej C. dať, keď k nim príde. Okresná prokurátorka uviedla, že neboli zistené dôvody na to, aby bolo vyhovené návrhu navrhovateľky na zverenie maloletej do jej osobnej starostlivosti. Neboli zistené nedostatky v starostlivosti matky o maloletú, nepotvrdili sa tvrdenia navrhovateľky o zlom zaobchádzaní s maloletou. Samotná maloletá potvrdila, že chce zostať doma s rodičmi, kde jej nie je ubližované a preto navrhla návrh zamietnuť. Kolízna opatrovníčka zotrvala na svojom vyjadrení uvedenom aj v závere správy z prešetrenia pomerov, že v danom prípade nie je náhradná osobná starostlivosť opodstatnená.

14. Podľa § 45 zákona o rodine č. 36/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

Pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady. Ak sa má maloleté dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti prarodiča, súrodenca maloletého dieťaťa alebo súrodenca rodiča maloletého dieťaťa, splnenie podmienky trvalého pobytu na území Slovenskej republiky sa nevyžaduje za predpokladu, že prarodič, súrodenec maloletého dieťaťa alebo súrodenec rodiča maloletého dieťaťa má evidovaný trvalý pobyt alebo iný obdobný pobyt na území členského štátu Európskej únie.

V rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu. Osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia; osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti vykonávanej na území Slovenskej republiky, je povinná najmenej 30 dní pred dočasným premiestnením maloletého dieťaťa oznámiť súdu dočasné premiestnenie maloletého dieťaťa do cudziny na dobu dlhšiu ako tri mesiace spolu s údajom o mieste, účele a dĺžke pobytu v cudzine a o iných významných skutočnostiach súvisiacich s dočasným premiestnením.

Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Na správu majetku maloletého dieťaťa sa primerane použijú ustanovenia § 32 a 33.

Rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone

tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd Vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká. Súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby počas trvania náhradnej osobnej starostlivosti, najdlhšie však do dovŕšenia plnoletosti dieťaťa, poukazovali výživné úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného úradu práce, sociálnych vecí a rodiny, má tento úrad právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet tohto maloletého dieťaťa. Ak je maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti podľa odseku 2 druhej vety osobe, ktorá nemá trvalý pobyt na území Slovenskej republiky, súd povinnému uloží povinnosť, aby výživné poukazoval tejto osobe; úrad práce, sociálnych vecí a rodiny nemá v tomto prípade právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa. Po dovŕšení plnoletosti dieťaťa, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, sú rodičia povinní poukazovať výživné dieťaťu. Súd najmenej raz za šesť mesiacov zhodnotí v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí alebo v súčinnosti s inými osobami, ktoré sú oboznámené s pomermi maloletého dieťaťa, výkon náhradnej osobnej starostlivosti, a to najmä kvalitu starostlivosti o dieťa v náhradnej osobnej starostlivosti a skutočnosť, či rodičia môžu zabezpečiť osobnú starostlivosť o maloleté dieťa.

15. Podľa § 62 ods. 1, 2, 3 a 5 zákona č. 36/2005 Z.z. v znení neskorších predpisov plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

16. Z vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci vyvodil súd ten právny záver, že návrh navrhovateľky je nedôvodný. Ako vyplýva zo zákona, náhradná osobná starostlivosť prichádza do úvahy v prípade, ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa. V danom prípade sa tvrdenia navrhovateľky, teda starej matky maloletej Viktórie, ohľadom nevhodného rodinného prostredia a nedostatočnej starostlivosti o maloletú nepreukázali. Kolízny opatrovník šetriaci pomery v rodine maloletej nezistil v starostlivosti o maloletú žiadne nedostatky. Maloletá Viktória sa javí byť v rodine spokojná, starostlivosť o ňu je dobrá, maloletá chodí riadne do školy, jej školské výsledky sú výborné. Matka nezanedbáva ani zdravotnú starostlivosť o dieťa. Pokiaľ ide o námietky navrhovateľky voči správaniu sa manžela matky, v konaní nebolo zistené, že by sa tento správal zle či už k maloletej, alebo k jej matke. Matka uviedla, že s manželom má dobrý vzťah. Aj maloletá má manžela matky rada, napriek tomu, že to nie je jej biologický otec, volá ho tatinko. To, že je doma spokojná a cíti sa doma dobre, ako aj to, že nechce bývať u navrhovateľky, uviedla maloletá aj pred súdom. Žiadne nedostatky v starostlivosti a výchovnom prostredí maloletej neboli zistené ani v minulosti pri riešení podnetov podávaných navrhovateľkou. Žiadne problémy v tomto smere neboli hlásené ani zo školy, ani od detského lekára. Preto niet dôvodu uvažovať o zverení dieťaťa inému subjektu. Treba však doplniť, že ak by aj boli zistené skutočnosti odôvodňujúce náhradnú osobnú starostlivosť (čo však ako už bolo uvedené v tomto prípade neboli), navrhovateľka by nebola subjektom vhodným zabezpečovať starostlivosť o maloletú, nakoľko ako sama uviedla, žije sama, pracuje na 12 hodinové zmeny a sama priznala, že bez pomoci by starostlivosť o maloletú nezvládla. Spoliehať sa na to, že by sa k nej nast'ahoval otec maloletej, ktorý by jej so starostlivosťou pomáhal, je v prípade, kedy sa otec o dieťa nie veľmi zaujíma, neprišiel ani na pojednávanie a nepovažoval za potrebné sa k navrhovanej náhradnej osobnej starostlivosti ani vyjadriť, je nepostačujúce. Navyše, vzťahy medzi navrhovateľkou a jej synom, otcom maloletej sa nejavia byť ideálnymi. Na základe všetkých uvedených skutočností sa súd stotožňuje s názormi kolízneho opatrovníka aj okresnej prokurátorky a má za to, že náhradná osobná starostlivosť v danom prípade nie je odôvodnená, nie je v záujme maloletej a preto návrh navrhovateľky zamietol.

17. O trovách konania rozhodol súd v súlade s § 52 CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom podpísaného súdu ku Krajskému súdu v Trnave, v štyroch vyhotoveniach. Právo podať odvolanie nemajú navrhovateľka, matka, kolízny opatrovník a okresná prokurátorka, ktorí sa práva podať odvolanie vzdali.

Z odvolania musí byť zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. V odvolaní sa má ďalej uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci,
- ch) súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci.

Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Manžel, ktorý pri uzavretí manželstva prijal priezvisko druhého manžela ako spoločné priezvisko, môže v súlade s § 27 zákona č. 36/2005 Z.z. do troch mesiacov po právoplatnosti rozhodnutia o rozvode manželstva matričnému úradu oznámiť, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.